

УДК 336.13

**СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЮ У
СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ
SYSTEM OF STATE MANAGEMENT AND CONTROL IN THE
FIELD OF PUBLIC PROCUREMENT IN UKRAINE**

Бенюх Діана Олександрівна, здобувач вищої освіти освітнього ступеня магістр спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна, e-mail: dbalitskaya00@gmail.com

Beniukh Diana Oleksandrivna, Master's degree student majoring in 281 "Public Management and Administration," Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine, e-mail: dbalitskaya00@gmail.com

Ефективна система державного управління та контролю у сфері публічних закупівель є ключовою передумовою забезпечення фінансової стабільності держави, раціонального використання бюджетних ресурсів та формування прозорого конкурентного середовища. Публічні закупівлі виступають важливим елементом державної політики, оскільки визначають структуру державних видатків, впливають на розвиток ринку товарів, робіт та послуг і сприяють упровадженню інноваційних рішень [1]. У цьому контексті особливої актуальності набуває дослідження системи державного регулювання та контролю, що має забезпечувати законність, відкритість процедур та мінімізацію корупційних ризиків.

Нормативно-правову основу системи публічних закупівель в Україні становить Закон України «Про публічні закупівлі» [2], в якому закріплено принципи прозорості, недискримінації, добросовісної конкуренції та ефективності використання бюджетних коштів. Закон визначає механізми державного нагляду, порядок взаємодії суб'єктів контролю та умови громадського моніторингу.

Основних суб'єктів, які здійснюють регулювання та контроль у сфері публічних закупівель, доцільно поділити на три основні групи [3]:

1) Уповноважений орган: Міністерство економічного розвитку та торгівлі України, яке визначає державну політику у сфері закупівель, здійснює нормотворчу діяльність, методологічне забезпечення, системний

аналіз функціонування закупівельної сфери та координацію суб'єктів системи. Серед ключових повноважень Міністерства — авторизація електронних майданчиків, організація професійної підготовки фахівців, надання роз'яснень замовникам та забезпечення стабільної роботи електронної системи закупівель. Діяльність Міністерства спрямована на формування єдиної державної політики у сфері закупівель та підвищення її ефективності.

2) Органи, що здійснюють фінансовий, антимонопольний і казначейський контроль за дотриманням норм законодавства у сфері публічних закупівель: Державна казначейська служба України, Державна аудиторська служба України, Антимонопольний комітет України та Рахункова палата України.

Державна казначейська служба України (ДКСУ) здійснює превентивний контроль за використанням бюджетних коштів на етапі реєстрації та оплати договорів. Казначейське обслуговування передбачає перевірку наявності необхідних документів у електронній системі закупівель, що сприяє зменшенню адміністративного навантаження на замовників. Такий підхід значно спрощує діяльність замовників, проте ефективність цього процесу залежить від стабільної роботи електронної системи закупівель та технічної справності інформаційних ресурсів ДКСУ.

Державна аудиторська служба України (ДАСУ) виконує функції аудиту, спрямованого на виявлення порушень законодавства у сфері публічних закупівель, оцінку правомірності й ефективності використання бюджетних ресурсів та притягнення винних осіб до відповідальності. Основним завданням ДАСУ є формування та реалізація державної політики у сфері державного фінансового контролю. Матеріали перевірок ДАСУ часто стають підставою для порушення кримінальних проваджень або розгляду справ у суді.

Антимонопольний комітет України виступає органом оскарження у сфері публічних закупівель, а також уповноваженим органом у сфері захисту

економічної конкуренції. До його повноважень належать розгляд скарг учасників закупівельних процедур, виявлення випадків неконкурентних узгоджених дій та застосування відповідних санкцій у разі порушення законодавства.

Рахункова палата України відповідно до покладених на неї функцій здійснює контроль за законністю, цільовим та ефективним використанням коштів державного бюджету. Її повноваження охоплюють перевірку фінансової звітності, контроль операцій з державними ресурсами та аналіз ефективності бюджетних програм. Результати діяльності Рахункової палати спрямовані на підвищення підзвітності органів державної влади та запобігання фінансовим порушенням системного характеру.

3) Правоохоронні органи, серед яких — Національне антикорупційне бюро України, органи прокуратури, Служба безпеки України та Міністерство внутрішніх справ. Головною функцією яких є забезпечення дотримання законності та протидії корупційним правопорушенням. Їхня діяльність спрямована на виявлення, документування та розслідування корупційних злочинів у сфері закупівель, а також на притягнення винних до відповідальності. Вони взаємодіють з іншими контролюючими органами, отримують від них матеріали та ініціюють кримінальні провадження у разі виявлення ознак злочину.

Таким чином, система державного управління та контролю у сфері публічних закупівель в Україні формується як комплексна структура, де кожен із залучених органів має власні повноваження й інструменти впливу. Їх узгоджена діяльність забезпечує прозорість, законність і результативність закупівельного процесу.

Список використаних джерел:

1. Киян Д. В. Державний контроль у сфері публічних закупівель в Україні. *Право та державне управління*. 2024. Випуск №3. DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.49>

2. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. №922-VIII; станом на 23.10.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>

3. Половинкіна Р. Ю. Державне регулювання публічних закупівель у період дії воєнного стану в Україні: теоретичний аспект. *Право та державне управління*. 2024. Випуск №1. DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.1.27>

УДК 368:352.07

**ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ МУНІЦИПАЛЬНИХ ПРОГРАМ
СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ
PROSPECTS FOR THE IMPLEMENTATION OF MUNICIPAL
INSURANCE PROGRAMS IN UKRAINIAN TERRITORIAL
COMMUNITIES**

Ветров Дмитрій Вадимович, здобувач вищої освіти спеціальності
«Менеджмент», Миколаївський національний аграрний університет, м.
Миколаїв, Україна

Dmytrii Vietrov, Bachelor's degree student majoring in Management, Mykolaiv
National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine

Сучасний розвиток українських територіальних громад актуалізує потребу у пошуку інструментів підвищення їх економічної стійкості, здатності реагувати на ризики та забезпечувати належний соціальний захист населення. У цьому контексті муніципальні програми страхування розглядаються як перспективний механізм, що дозволяє поєднати можливості місцевих бюджетів і приватних страховиків задля зменшення фінансових втрат громад і домогосподарств. У наукових дослідженнях наголошується, що рівень проникнення страхових продуктів в Україні залишається недостатнім, а роль місцевих органів влади у розвитку страхового захисту є мінімальною [1]. Враховуючи підвищену вразливість громад до природних, техногенних та соціально-економічних ризиків, постає потреба у розробленні нових підходів до впровадження страхових рішень на муніципальному рівні.